

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ОСВІТОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
WEST UKRAINIAN NATIONAL UNIVERSITY
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES
DEPARTMENT OF EDUCOLOGY AND PEDAGOGY

МАТЕРІАЛИ
VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ:
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»

24 листопада 2023 року
ТЕРНОПІЛЬ, УКРАЇНА

MATERIALS
VI INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

«INNOVATIONS IN EDUCATION:
REALITIES AND PERSPECTIVES OF
DEVELOPMENT»

NOVEMBER, 24, 2023
TERNOPIL, UKRAINE

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ХМЕЛЬНИЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
КОЛЕДЖ ГУЛІН ГУАНКСІ (КИТАЙ)
ВИЩА ШКОЛА ОСВІТИ ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ ПОРТАЛЕГРЕ ЦЕНТРУ
ПОРІВНЯЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ УНІВЕРСИТЕТУ ЛІСАБОНА (ПОРТУГАЛІЯ)
ТОВАРИСТВО ВИПУСКНИКІВ ВЮРЦБУРЗЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ Й ЦЕНТРУ ПРИКЛАДНИХ
ЕНЕРГЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ (НІМЕЧЧИНА)
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ДОРТМУНДА (НІМЕЧЧИНА)
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВІДНЯ (АВСТРІЯ)
ЖЕШУВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)

УДК 001.895:330.341.1:37

I-66

Редакційна колегія:

Лілія РЕБУХА – д. пед. н., професор, завідувач кафедри освітології і педагогіки
Західноукраїнського національного університету

Володимир ЧАЙКА – д. пед. н., професор, професор кафедри освітології і
педагогіки Західноукраїнського національного університету

Ірина БІЛОУС – к. е. н., доцент, доцент, доцент кафедри освітології і педагогіки
Західноукраїнського національного університету

Ольга ГЛАВАЦЬКА – к. пед. н., доцент, доцент кафедри освітології і
педагогіки Західноукраїнського національного університету

Антоніна ДЕМ'ЯНЮК – к. е. н., доцент, доцент, кафедри освітології і
педагогіки Західноукраїнського національного університету

Оксана КРИЧКІВСЬКА – к. пед. н., доцент, доцент кафедри освітології і
педагогіки Західноукраїнського національного університету

Оксана ПИСАРЧУК – к. пед. н., доцент, доцент кафедри освітології і педагогіки
Західноукраїнського національного університету

Ольга ЧИКУРОВА – к. пед. н., ст. викладач кафедри освітології і педагогіки
Західноукраїнського національного університету

Рекомендовано до друку

*Вченою радою соціально-гуманітарного факультету
(протокол № 2 від 27 листопада 2023 р.)*

I-66 Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку : матеріали VI
Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 24 листопада
2023 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 435 с.

ISBN 978-966-654-734-0

Збірник містить тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної
конференції «Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку» (м.
Тернопіль, 24 листопада 2023 р.) з актуальних проблем освіти, наукової та
науково-дослідної роботи, а також питань щодо оптимізації використання
інноваційних освітніх ресурсів для формування
та розвитку професійних компетентностей в освітній сфері. Збірник праць VI
Міжнародної науково-практичної конференції
«Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку» буде корисним для студентів,
здобувачів магістратури, аспірантури, науковців та практиків.

УДК 001.895:330.341.1:37

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст і
достовірність публікацій покладається на авторів наукових доповідей.

© ЗУНУ, 2023

ЗМІСТ

Владислав Дрожак

ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ: МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ
НА ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 218

СЕКЦІЯ 4. ДОШКІЛЬНА ОСВІТА: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ІННОВАЦІЇ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ

Володимир Чайка.....222

ПРОБЛЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ЕПОХУ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

Вікторія Розгон.....225

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА У
ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Ольга Главацька, Галина Олійник.....229

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ З БАТЬКАМИ ВИХОВАНЦІВ

Ольга Главацька, Марта Зяя.....232

ВПЛИВ БАТЬКІВ НА ГЕНДЕРНУ СОЦІАЛІЗАЦІЮ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО
ВІКУ

Валентина Лесів.....234

СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В
СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тетяна Лебідь.....239

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ ВОЄННОГО ЧАСУ

Ростислав Руденський, Оксана Писарчук.....242

СТРАТЕГІЇ ЗАПОБІГАННЯ ПРОЯВУ АГРЕСІЇ В ІГРАХ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Ірина Дериш.....246

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДІЯЛЬНІСТЬ
ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Вікторія Лямцева.....248

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОДІАГНОСТИКИ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Luyao He, Iryna Bilous.....251

ACTUAL PROBLEMS IN PRESCHOOL EDUCATION

Yanfang Zhang, Iryna Bilous.....253

FEATURES OF INCLUSIVE PRESCHOOL EDUCATION IN CHINA

2. Богиніч О. Методичні основи системи професійної підготовки майбутніх вихователів до здійснення фізкультурно-оздоровчої роботи. Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Серія: Педагогічні науки. Вип. 3-4 (55-56). Полтава, 2007. С. 21-27.

3. Богиніч О. Сутність здоров'язберігаючого середовища у життєдіяльності дітей дошкільного віку // Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка. Вип. XVII–XVIII. ІваноФранківськ : ПНУ ім. В. Стефаника, 2008. С. 191–199.

4. Гаращенко, Л. Створення здоров'язбережувального середовища в закладах дошкільної освіти: методичне вираження *The XI International Science Conference «Topical issues of modern science and education»*. 2021 с. 125-128. ISSN 978-1-63732-132-4

5. Коваленко Ю. О. Проблема підвищення ефективності фізкультурнооздоровчої роботи в дошкільних навчальних // Неперервна професійна освіта: теорія і практика : зб. наук. праць. К. : ІПППО АПН України, 2008. Вип. 1–2. С. 108–114.

Ольга Главацька

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет

Галина Олійник

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи та
менеджменту соціокультурної діяльності
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ З БАТЬКАМИ ВИХОВАНЦІВ

Незаперечним є факт, що педагогічна просвіта батьків є важливим чинником виховання дитини, оскільки саме у сім'ї вона набуває первинного життєвого досвіду, засвоює норми поведінки, вчиться мовного етикету, здійснюється рання її соціалізація. У вихованні дітей важливе значення має почуття взаємної поваги і любові батька та матері, виявлення цих почуттів у повсякденних їхніх взаєминах, гуманному ставленні до інших людей.

Педагогічною наукою накопичено чималий досвід просвітницької діяльності батьків дошкільників. Великий внесок у вирішення порушеної проблеми зроблено психологами Л. Виготським, О. Запорожцем, Г. Костюком та ін, які спрямовували свою увагу на дослідження особливостей розвитку дітей дошкільного віку та ролі сімейного виховання. Вчені Т. Жаровцева, Т. Кулікова, О. Кононко, С. Михальська, В. Нечаєва, Т. Поніманська розглядали питання організації взаємодії закладу дошкільної освіти і сім'ї вихованців. Форми і

методи роботи закладу дошкільної освіти з родинами вихованців охарактеризовані у наукових доробках В. Котирло, Л. Островської, О. Урбанської та ін. Даній проблемі присвячено багато праць українського педагога В. Сухомлинського, який вважав дошкільне дитинство найважливішим періодом життя, що визначає майбутнє людини.

Реалії сьогодення актуалізують проблему сімейного виховання дітей дошкільного віку і спонукають до пошуку таких педагогічно обумовлених підходів її вирішення, які б забезпечували підвищення педагогічної культури батьків, формування відповідальності у них за процес виховання і гармонійний розвиток своїх дітей, враховуючи при цьому їх індивідуальні особливості.

Метою наукового пошуку є висвітлення особливостей організації просвітницької діяльності вихователя закладу дошкільної освіти з батьками дітей дошкільного віку.

Просвітницька діяльність з батьками дітей дошкільного віку передбачає надання допомоги та подолання труднощів у вихованні дітей. Основою такої діяльності є знання об'єктивних умов, в яких вона здійснюється, зокрема реальна картина життя кожної сім'ї та наявний стан психолого-педагогічної підготовки батьків щодо виконання ними виховної функції. Тому для успішної реалізації бажаних цілей необхідно: опанування дорослими членами сім'ї основами спеціальних знань, умінь та навичок, необхідних для педагогічно доцільної побудови і здійснення виховання дітей у сім'ї; налагодження і розвиток відносин взаємоповаги, взаєморозуміння, взаємодопомоги між старшими і молодшими членами сім'ї [2; 6; 7].

Досягти мети у взаємодії з батьками вихователь закладу дошкільної освіти зможе за умови правильно організованого педагогічного спілкування з ними, завдяки дотриманню важливих вимог:

- щирий інтерес до батьків дітей, особистісний підхід до проблеми сімейного виховання у спілкуванні з ними;
- спонукання батьків до оцінювання успіхів дитини, прогнозування подальшого її розвитку;
- заохочення і залучення батьків до участі у спільній роботі з дитиною і вихователем, колективом дошкільного закладу;
- вміння доброзичливо вислуховувати батьків, прагнути зрозуміти їх проблеми, допомогти прийняти правильне педагогічне рішення;
- оптимістичність, прихильність, привітність у стосунках з батьками [1; 3].

Варто вказати, що покращення реального стану процесу сімейного виховання ставить вимогу щодо цілеспрямованої психолого-педагогічної просвіти батьків, яка слугуватиме повноцінному функціонуванню сім'ї і

попередженню проблем виховного впливу батьків на дітей. Зміст такої роботи полягає у вирішенні таких завдань:

- формування у батьків усвідомленої потреби у підвищенні рівня знань з питань виховання дітей;
- креативне засвоєння психолого-педагогічних знань і як наслідок керівництво до дії та сприяння підвищенню ефективності виховання і розвитку своїх дітей;
- формування у батьків здатності щодо пошуку найоптимальніших методів виховання;
- формування вміння приймати найефективніші рішення у співвідношенні їх із закономірностями та принципами виховання;
- формування спрямованості налагодження доброзичливих дитячо-батьківських взаємовідносин [2; 4; 7].

Сучасні заклади дошкільної освіти є відкритими для батьків, дітей та громадськості, вони приділяють значну увагу педагогічній просвіті батьків, вважаючи це важливим чинником успішного виховання, розвитку та первинної соціалізації дітей. Вплив даних закладів на розвиток психолого-педагогічної культури батьків буде результативним, якщо відповідатиме таким критеріям як:

- спрямованість і адресність (даючи конкретні рекомендації, поради вихователі повинні знати особливості конкретних сімей);
- оперативний зворотній зв'язок (робота вихователя з батьками має здійснюватися на основі живого діалогу, в ході якого він з'ясовує рівень сформованості їх педагогічних знань і навичок, вносить при потребі відповідні корективи);
- індивідуалізація педагогічного впливу (вихователь у роботі з батьками допомагає їм використовувати педагогічні знання не як абстрактні істини, а як керівництво до практичних виховних дій, зорієнтованих на конкретну дитину з її індивідуальними і віковими особливостями [2; 5].

У роботі з батьками вихователю закладу дошкільної освіти слід використовувати колективні, індивідуальні, наочно-інформаційні форми роботи. До колективних форм роботи належать групові та загальні батьківські збори, зустрічі з батьками, засідання «круглого столу» з дискусійних проблем, вечори запитань та відповідей, заняття-тренінги, різноманітні свята і розваги, дні відкритих дверей, виставки спільних робіт батьків і дітей, батьківські конференції та ін. Індивідуальні форми роботи – це бесіди, консультації, відвідування дітей вдома, залучення батьків до життя дитячого садка (виготовлення іграшок, посібників, допомога у проведенні екскурсій, культпоходів та ін.). Найзагальнішими наочно-інформаційними формами роботи

є виставки дитячих робіт, реклама книг, публікацій у періодиці та мережі Інтернет з проблем сімейного виховання [7].

Таким чином, сім'я має стати найважливішим природним інститутом у вихованні дитини, забезпечити їй необхідні матеріальні і педагогічні умови для фізичного, розумового, морального і духовного розвитку. Поряд з тим, сім'я й сама потребує матеріальної, педагогічної і культурологічної допомоги, яку їй спроможні надати державні організації, заклади освіти і культури, громадські організації в цілому. Опанування батьками педагогічного мінімуму знань сприяє оволодінню ними мистецтвом виховання дітей у сім'ї.

Література

1. Анісімова О. Специфіка взаємодії вихователя та дітей в освітньому процесі закладу дошкільної освіти. *Зростаюча особистість у смислоціннісних обрисах*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. С. 15–20.

2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>

3. Бахмутська І. Від знайомства – до плідної співпраці. Досвід роботи. *Дошкільне виховання*, 2016. № 11. С. 26–29.

4. Бех І. Педагогічно-сімейна спільнота: партнерство заради дитини. *Дошкільне виховання*, 2020. № 10. С. 3–6.

5. Беленька Г. Дошкільний заклад і родина: співпраця заради дитини. *Дошкільне виховання*, 2019. № 2 . С. 3–5.

6. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <https://zakon.help/law/2628-III>

7. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-ге вид., переробл. Київ : ВЦ «Академія», 2018. 408 с.

Ольга Главацька

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри освітології і педагогіки,

Західноукраїнський національний університет

Марта Ззя

студентка 1 курсу бакалаврату

спеціальності 012 Дошкільна освіта

освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта»,

Західноукраїнський національний університет

ВПЛИВ БАТЬКІВ НА ГЕНДЕРНУ СОЦІАЛІЗАЦІЮ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Останнім часом спостерігаються значні зміни у функціонуванні сім'ї і виконання її членами подружніх, батьківських та інших соціально важливих ролей. Девальвація моральних цінностей сім'ї, порушення морально-